

Rønne er sum Havnin – Nexø sum Klaksvíkin

Sosialurin hevur verið ein tús á Bornholm, har stóðugt fleiri av teimum føroyingum fara, sum

flyta úr Føroyum. Kanska er orsök, at Bornholm á mangan hátt minnir um Føroyar. Fólkalýndið er

sum hjá føroyingum, tey eru gott 40.000 íbúgvir, og tey liva fyrri ein stóran part av fiskiskapi.

So føroyingarnir kenna seg heima. Tá tú spyrst teir hvussu stórir býirnir eru, svara teir, at Rønne er sum

Havnin – og at Nexø er sum Klaksvíkin...

Vit fara í hesum og komandi bløðum at hava

samrøður við nakrar av teimum føroyingum, sum búa á Bornholm.

Tað er eitt ár síðani at tey bæði Dávid og Jónleyp fóru at tosa um at royna at finna arbeiði onkra aðra staðni enn í Føroyum.

Tey arbeiddu bæði við Vágs Skúla, men hvør ein hevði fast starv. Dávid var vikarur, og mátti tískil søkja um starvið aftur á hvørjum ári. Og tímatalvan var ikki full.

Jónleyp var sjúkravikarur, og fekk bara timar, tá tað barst onkrum av hinum lærarunum frá.

Hetta var sjálvsagt ikki nokur góð stöða - men hon bar eisini nakrar møguleikar í sær. Tað setti tey frítt til at royna okkurt heilt annað. Tí tey høvdu heldur eingi sethús - tey bóðu í leigaðum húsum - og høvdu sostatt heldur onga stóra skuld at dragast við.

Søktu starv í Danmark

Tað var sostatt einki sum bant tey til at vera verandi í Føroyum. Og í vár byrjaðu tey so at hyggja seg um eftir onkrum.

- Vit bóðu Lærarafelagið um at senda okkum starvslysingarnar úr danska blaðnum Folkeskolen. Vit søktu nokur arbeiði, og vórðu m.a. boðin at koma til samtalu á skúlanum í Nexø, greiðir Dávid frá.

Fleiri lærarar eru farnir frá hesum skúla farna árið, barnatalið er vaksandi, og harafturat eru fleiri børn hjá flóttarfolki úr Bosnia komin í skúlan.

Hetta gjørdi, at bæði Dávid og Jónleyp hava fingið fult tímatal við skúlan.

Málið ein trupulleiki

Teimum dáma væl á skúlanum, og hava gott samband við hinar lærararnar.

Men hvussu er frá degi til dags at byrja at undirvísja donskum?

- Jú, tað er sjálvandi ein trupulleiki, siga tey. Serliga tá ein hevur teir eldru flokkarnar, er stundum neyðugt at leita eftir orðunum tá ein skal greiða næmingunum frá orkrum.

- Men hinvegin: Teir skilja eisini okkara stöðu, og vísa okkum tað tol, okkum tørvur. Og tað er jú eisini bara ein spurningur um tíð, til vit verða so vand at tosa danskt, at tað ikki darvar meira.

Einki danskt orð við hús

Dávid og Jónleyp hava tvey smá børn - Tóru, sum er trý ár, og Sverra sum er eitt.

Tey verða bæði ansað úti

Dávid og Jónleyp við børnunum, Tóru og Sverra. »Hóast børnini fara at læra danskt, so verður bara føroyskt tosað inni hjá okkum. Her verður einki danskt orð sagt«, sigur Dávid. »Børnini skulu læra bæði málini«.

Dávid og Jónleyp Jacobsen fluttu til Bornholm í summar

Vit fóru fyrri at royna okkurt nýtt

Orð og Myndir: Sjørður Skaale

Dávid og Jónleyp Jacobsen tóku bæði læraraprógvi í 1991. Men í summar høvdu tey framvegis ikki fingið fast starv. Tey høvdu heldur ongi hús, og onga skuld at dragast við. Tað var einki sum bant tey í Føroyum, og tey avgjördu tí at brúka møguleikan til at royna okkurt heilt nýtt

um dagin, og eru fallin væl til í fremmandu umstøðunum.

Men verða foreldrini verandi á Bornholm, fara tey at vaksa upp í einum heilt donskum umhvørvi. Hvussu so við málinum? Skulu tey tosa danskt ella føroyskt?

- Ja, hatta er tvíspæddan hjá øllum føroyskum foreldrum í Danmark, men hjá okkum er stöðan púra greið: Tey skulu læra bæði málini. Heima hjá okkum verður einki danskt orð sagt, tá eingir danir eru til staðar, sigur Dávid.

Væl hægri lön

Tað var ikki av búskaparlíggum orsökum, at tey bæði fóru úr Føroyum. Tað var fyrst og fremst fyrri royna okkurt nýtt.

Men tann búskaparlígi fyrirunurin ger tað sjálvandi ikki verri.

- I mun til tað, vit forvunnu í Vági, er bruttolønin hjá okkum væl størri nú, greiðir Dávid frá.

Hetta kemst bæði av at tey samanlagt hava fleiri arbeiðstímar nú, og av at læraralønin er munandi hægri í Danmark enn í Føroyum.

Gott samband við Føroyingar

Tá tey fluttu til Bornholm í juli mánað, kendu tey bæði ikki eitt menniskja á oygni - men nú koma tey saman við bæði starvsfeløgum, og øðrum føroyingum.

Og tað verður helst betri, tá gongd nú fer at koma á virksemd í føroyingafelagnum, eftir at tað hevur ligið stilt í langa tíð. Dávid er sjálvur næstformaður í hesum felag.

Men ymiskt er kortini, sum tey sakna.

- Tað er fyrst og fremst familjan, siga tey. Tað er altíð ein saknur í ikki at kunna vera til staðar og uppliva

tað, sum hendir í familjuni - bæði av góðum og illum.

- Teirri føroysku náttúruni er sjálvandi eisini saknur í, men tað er ikki uppá sama máta. Hon broystist jú ikki.

Óvist hvussu leingi tey verða verandi

Spurd hvussu leingi tey ætla sær at verða verandi á Bornholm, siga Jónleyp og Dávid, at tað vita tey ikki.

- Nú fáa vit at siggja, hvussu vit fara at trívast. Higartil hevur tað verið positivt, og falla vit væl til, verða vit helst í nokur ár.

Nógvr føroysk foreldur niðri royna at sleppa sær heim aftur, aðren børnini

fara í skúla. Og til tað hava tey bæði íð hvussu er góða tíð. Tóra skal ikki í fyrsta flokk fyrr enn um fyra ár.